

STORTINGET

Representantforslag 176 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentantene Frøya Skjold Sjursæther, Julie E. Stuestøl,
Marius Langballe Dalin og Une Bastholm

Dokument 8:176 S (2025–2026)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Frøya Skjold Sjursæther, Julie E. Stuestøl, Marius Langballe Dalin og Une Bastholm om en tryggere og mer dyrevennlig nyttårsfeiring

Til Stortinget

Bakgrunn

Fyrverkeri kan være vakkert og gøy, men er eksplosiver som skremmer dyr, skader mennesker og hvert år fører til brannskader og arbeid for nødetatene for mange millioner kroner. Oppslutningen blant nordmenn om privat oppskyting av fyrverkeri er synkende, og et klart flertall ønsker at dette forbys. I en undersøkelse fra Norstat i 2023 støttet 65 prosent et slikt nasjonalt forbud. I en annen nyere undersøkelse svarte 70 prosent at de ønsker forbud, dersom kommunen arrangerer offentlig oppskyting av fyrverkeri. Også en annen undersøkelse utført av Respons Analyse fant at 66 prosent av befolkningen i Norge støtter et slikt forbud.

Privat oppskyting av fyrverkeri er i dag kun tillatt mellom kl 18.00 og 02.00 på nyttårsaften. Likevel pågår ofte oppskyting sporadisk i flere dager både før og etter nyttårsaften. Forbudet mot ulovlig bruk er vanskelig for myndighetene å håndheve.

Et eventuelt forbud mot privat bruk av fyrverkeri står ikke i veien for at en kommune kan arrangere offentlig oppskyting av fyrverkeri eller andre, inkluderte fellesmarkeringer av nyttårsaften. Det står heller ikke

i veien for at man kan få dispensasjon ved særskilte markeringer, slik det også er adgang til i dag.

Stor utfordring for mennesker og dyr

Hvert år skades flere titalls mennesker av fyrverkeri. De siste årene har det vært mellom 50 og 70 ulykker med personskade etter nyttårsfyrverkeri, ifølge tall fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Øyeskader er det vanligste og kan få konsekvenser for personen livet ut. Livstruende skader og tap av liv skjer også. Øyelege Nils Bull ved Haukeland universitetssykehus har selv kartlagt og vist fram de omfattende skadene som fyrverkeri medfører, og behovet for strengere regulering.

Mens somatiske skader som trenger legetilsyn kartlegges relativt lett, er det vanskeligere å måle den psykiske og sosiale belastningen på innbyggerne av fyrverkeri, enten det er i form av retraumatisering fra høye lyder, isolasjon eller frykt for at ens dyr skal ta skade. Tradisjonen med privat oppskyting av fyrverkeri fører også til luftforurensing og forsøpling og innebærer forbrukspress mot familier og barn.

For mange dyreeiere er faren for at dyr blir alvorlig skremt og skadd på nyttårsaften, en betydelig belastning, og for gårdbrukere vil skadde dyr ha økonomiske konsekvenser. Hver nyttårsaften rapporteres det om hunder, hester og kyr som rømmer, om dyr som blir skadet, og om dyr som dør eller må avlives etter å ha blitt skremt av fyrverkeri. Derfor ønsker Veterinærforeningen og en rekke andre organisasjoner et forbud mot privat bruk. Ifølge Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) antas det at halvparten av alle hunder har en eller annen form for lydsensitivitet eller lydfobi, som kan gi frykt på nyttårsaften.

Også ville dyr og fugler blir skremt av de høye smelene og sterke lysglimt, med risiko for skade og død. Sporadisk og spredt oppskyting er et problem i seg selv, fordi det skremmer og forvirrer de samme dyrene mange ganger og over store områder. Søppel etter gammelt fyrverkeri er også skadelig for natur og ville dyr. For enkelte sårbare og truede arter må man anta at fyrverkeri kan påvirke bestanden, fordi det kommer i tillegg til andre trusler, som klimaendringer og arealinngrep.

Det er store kunnskapsmangler om påvirkningen på ville dyr, men det er gjort en del studier på villfugl. En nederlandsk studie fra 2023 fant at det i gjennomsnitt var opptil tusen ganger flere fugler i lufta enn normalt i områdene der fyrverkeri ble avfyrt. Selv én mil unna fyrverkeriet var det rundt ti ganger flere fugler i lufta enn normalt (Hoekstra, Bart m.fl. (2023). Fireworks disturbance across bird communities. *Frontiers in Ecology and the Environment*).

BirdLife Norge har også nylig gjort GPS-måling av sjøfugl, som viser hvordan fugler som normalt overnatter på samme holme natt etter natt, blir skremt på flukt over flere kilometer flere ganger på nyttårsnatten. Mange sjøfugler i Norge er på rødlisten over truede arter.

DSB anbefaler vurdering av forbud

For nyttårsaften og 1. januar er det de siste åtte årene registrert over 1 500 brannskader på bygninger til en erstatningsverdi på nær en halv milliard kroner, ifølge Tryg Forsikring. Ulykker og branner belaster nødetatene, og politiet får ofte inn flere meldinger om ulovlig bruk av fyrverkeri enn de klarer å håndtere. Bergen er blant kommunene hvor brannsjefen tydelig har tatt til orde for et forbud mot privat fyrverkeri.

Ifølge DSB utgjør publikumstilgjengelig fyrverkeri også en betydelig svakhet i sikkerhetskjeden, når det gjelder regulering av eksplosiver og utgangsstoffer for eksplosiver. I en sikkerhetspolitisk krevende periode er dette også en grunn til å vurdere innstramming på tilgang og bruk av privat fyrverkeri.

DSB har anbefalt Justis- og beredskapsdepartementet å gjennomføre en utredning av om privat bruk av fyrverkeri bør forbys, men utredningen er foreløpig ikke igangsatt. DSB har også utarbeidet forslag til ny forskrift om pyrotekniske artikler, som regulerer fyrverkeri, og anmodet Justis- og beredskapsdepartementet i november 2021 om fastsettelse av denne. Forskriften har ennå ikke blitt oppdatert, over fire år etterpå.

Regelverket hindrer kommunalt handlingsrom

Kommuner kan i dag fastsette lokale forskrifter som regulerer bruk av fyrverkeri i avgrensede soner, der det erfaringsmessig oppstår fare for liv, helse, miljø eller materielle verdier. En rekke kommuner benytter seg av dette, for eksempel i områder med særlig brannutsatte bygninger. Mange kommuner uttrykker imidlertid at de ønsker en videre hjemmel til å kunne forby fyrverkeri i større deler eller hele kommunen, herunder Oslo, Bergen, Stavanger, Hamar, Færder og Oppdal. I en undersøkelse gjort av NOAH fra desember 2025 svarer hele 39 kommuner at de ønsker mulighet til å innføre lokalt forbud. Per mars 2026 har over 60 kommuner oppgitt at de enten ønsker nasjonalt forbud eller mulighet til å vedta kommunalt forbud.

I Stortingets behandling av Dokument 8:107 S (2023–2024) uttrykte et flertall av partiene i justiskomiteen at de mener kommunene bør ha mulighet til å regulere bruk av fyrverkeri ytterligere:

«[Flertallet] viser til at kommunene har forskjellige behov ulike steder i landet, og at dette taler for ulike løsninger. Flertallet mener at kommunene derfor skal få lov til å avgjøre hvorvidt det skal være lov med privat fyrverkeri.» (Innst. 322 S (2023–2024))

I svar på skriftlig spørsmål fra stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl 29. januar 2026 opplyser justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen at det per i dag «ikke [pågår] et arbeid for å utrede endringer i regelverket om utvidede fullmakter for kommunene», men at hun ikke utelukker en vurdering av dette i framtiden (jf. Dokument nr. 15:1270 (2025–2026)). Etter forslagsstillerens syn er det tydelig behov for at Stortinget tar stilling til om privat oppskyting av fyrverkeri fortsatt kan forsvares, og som et minimum gir kommunene bedre muligheter til å regulere dette.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

1. Stortinget ber regjeringen gi kommunene mulighet til å innføre forbud mot privat oppskyting av fyrverkeri i hele kommunen.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om et nasjonalt forbud mot privat oppskyting av fyrverkeri.

18. mars 2026

